

Sextus on Academic Philosophy: Neither Dogmatism nor Pyrrhonism

PLÍNIO JUNQUEIRA SMITH

ABSTRACT: This paper criticizes the interpretation that Sextus considered Academic philosophy as a form of dogmatism, either negative or positive. First, it offers an interpretation of Academic philosophy as a third main kind of philosophy distinct from dogmatism. Next, it examines what Sextus says concerning each major Academic: Arcesilaus, Carneades, and Clitomachus. Finally, it holds that Academic philosophy is the closest philosophical neighbor to skepticism by developing a new interpretation of the final part of the *Outlines*. In each case, it is shown that, for Sextus, both Pyrrhonism and Academic philosophy are non-dogmatic, and that they differ in their specific ways of being non-dogmatic. The main thesis of this paper is that Academic philosophy is closer to skepticism than to dogmatism.

KEY WORDS: Academic philosophy, Carneades, Clitomachus, dogmatism, Pyrrhonian skepticism, Sextus Empiricus, suspension of judgment.

Sekst o akademskoj filozofiji: niti dogmatizam niti pironizam

PLÍNIO JUNQUEIRA SMITH

SAŽETAK: Ovaj članak kritizira interpretaciju prema kojoj Sekst smatra akademjsku filozofiju oblikom dogmatizma, bilo negativnog bilo pozitivnog. Kao prvo, on nudi interpretaciju akademjske filozofije kao treće vrste filozofije, koja se razlikuje od dogmatizma. Nadalje, on ispituje što Sekst kaže o svakome od glavnih akademjskih filozofa: Arkesilaju, Karneadu i Klitomahu. Naposljetku, razvijajući novu interpretaciju završnog dijela *Obrisā pironizma* tvrdi da je akademjska filozofija najbliži filozofski srodnik skepticizmu. U svakom slučaju, pokazuje se da su za Seksta i pironizam i akademjska filozofija nedogmatiski te da se razlikuju prema specifičnom načinu na koji su nedogmatiski. Glavna teza članka jest da je akademjska filozofija bliža skepticizmu nego dogmatizmu.

KLJUČNE RIJEČI: Akademjska filozofija, dogmatizam, Karnead, Klitomah, pironovski skepticizam, Sekst Empirik, suzdržavanje od suda.

Proturječnosti Montesquieuove filozofije prava

ANDREJA MIHAILOVIĆ

MARKO DOKIĆ

NINA PERIŠIĆ

SAŽETAK: U radu se analizira filozofija prava Charlesa Montesquieua i nastoji se ispitati možemo li je smatrati konzistentnom ili pak ima određene proturječnosti. U radu se prvo daje kraći osvrt na njegovu filozofiju prava i u osnovnim se crtama promatraju njezini najznačajniji dijelovi: učenje o podjeli vlasti i oblicima vladavine,

kao i analiza različitih prirodnih i društvenih faktora za koje Montesquieu smatra da imaju utjecaj na sadržinu zakona. U centralnom dijelu rada analiziraju se glavne proturječnosti njegove filozofije prava. One su posljedica toga što se u njegovoj filozofiji prava kombiniraju elementi pravnog pozitivizma, ali ne krutoga pravnog pozitivizma, s određenim elementima jusnaturalizma. Također se prepliću sociološkopravni pristup s antisociološkom pozitivističkom idejom o nadmoći države u odnosu na pravo društva, kao i težnja za izgradnjom poretka slobode koji bi bio poput engleskoga s učenjem o sudbenoj vlasti koje je suprotno ulozi sudaca u engleskom pravu. Dakle, više različitih, u znatnoj mjeri i suprotstavljenih, tendencija u njegovoj filozofiji prava dovode do značajnih nedosljednosti i proturječnosti koje u ovome radu predstavljaju predmet detaljne analize.

KLJUČNE RIJEČI: Charles Montesquieu, filozofija prava, podjela vlasti, pravni pozitivizam, prirodnopravna doktrina.

Contradictions of Montesquieu's Legal Philosophy

ANDREJA MIHAILOVIĆ

MARKO DOKIĆ

NINA PERIŠIĆ

ABSTRACT: This paper analyzes the legal philosophy of Charles Montesquieu, aiming to examine whether it can be considered consistent or if it contains certain contradictions. The paper first provides a brief overview of his legal philosophy, outlining its most significant components: the theory of the separation of powers and forms of government, as well as the analysis of various natural and social factors that Montesquieu believes influence the content of laws. The central part of the paper focuses on the main contradictions within his legal philosophy. These contradictions arise from the combination of elements of legal positivism—though not rigid legal positivism—with certain elements of natural law theory. Additionally, there is an intertwining of a sociological-legal approach with an anti-sociological positivist idea of the supremacy of the state over the jural order of society. Furthermore, there is a tension between the aspiration to establish an order of liberty similar to the English system and Montesquieu's theory of judicial power, which contradicts the role of judges in English law—a role that significantly contributes to the assessment of the English order as a system of liberty. Thus, the coexistence of multiple, often opposing, tendencies within Montesquieu's legal philosophy leads to substantial inconsistencies and contradictions. These inconsistencies and contradictions form the subject of detailed analysis in this paper.

KEY WORDS: Charles Montesquieu, legal philosophy, legal positivism, natural law theory, separation of powers.

Schelling i Kabala: božanska samokontrakcija i *zimzum*

MATTHEW NINI

SAŽETAK: U *Stuttgartskim privatnim predavanjima* (*Stuttgarter Privatvorlesungen*) iz 1810. godine Schelling uvodi u svoj filozofski sustav ideju božanske samokontrakcije ili samosustegnuća. Prvi, preliminarni korak u stvaranju svijeta bio bi stoga negativni trenutak, u kojem se Bog kontrahira kako bi stvorio prostor za stvaranje. Godine 1810. ta ideja preslikava se na Schellingovu teoriju potencija (*Potenzenlehre*) u vidu funkcije prve potencije (A1). Međutim, ideja božanske samokontrakcije mnogo je starija. Njezino podrijetlo nalazi se u židovskoj mističkoj tradiciji Kabale, gdje se božanska samokontrakcija naziva *zimzum*. U ovom radu tvrdi se da ne postoji samo konceptualna veza između Schellingove prve potencije kao božanske samokontrakcije i kabalističkog *zimzuma*, već i povijesna. Tu je vezu prvi sugerirao Franz Rosenzweig, a zatim su je proširili drugi mislioci. Povijesno, njezini korijeni sežu do recepcije Kabale od strane Christiana Knorra von Rosenrotha u 17. stoljeću, čije je djelo zatim čitao Friedrich Christoph Oetinger u 18. stoljeću. Oetinger je bio izvor inspiracije za Schellinga, koji svoju teoriju božanske samokontrakcije uspostavlja 1810. godine, što predstavlja kreativno prisvajanje koje se oslanja na njegov raniji rad, ali i originalno koristi druge izvore.

KLJUČNE RIJEČI: Filozofija religije, Friedrich Schelling, Kabala, njemački idealizam, židovska filozofija.

Schelling and the Kabbalah: Divine Contraction and *Zimzum*

MATTHEW NINI

ABSTRACT: In the *Stuttgarter Privatvorlesungen* of 1810, Schelling introduces into his philosophical system the idea of a divine self-contraction. The first, preliminary step in the creation of the world would therefore be a negative moment, with God contracting himself in order to make room for creation. In 1810, this maps out onto Schelling's theory of the potencies [*Potenzenlehre*], representing the function of the first potency (A1). But the idea of a divine self-contraction is much older. Its origins are in the Jewish mystical tradition of the *Kabbalah*, where the divine self-contraction is called the *zimzum*. This paper argues that there is not only a conceptual link between Schelling's first potency as divine self-contraction and the kabbalistic *zimzum*, but a historical one. This link was first suggested by Franz Rosenzweig and then expanded on by other thinkers. Historically, it traces its roots back to the reception of the *Kabbalah* by Christian Knorr von Rosenroth in the 17th century, whose work was then read by Friedrich Christoph Oetinger in the 18th century. Oetinger was a source of inspiration for Schelling, who establishes his own theory of divine self-contraction in 1810, a creative appropriation that both builds on his own previous work and receives sources in an original way.

KEY WORDS: German Idealism, Friedrich Schelling, Jewish Philosophy, Kabbalah, philosophy of religion.

Gjuro Arnold o ulozi i položaju žena u knjizi *Etika i poviest*

IVANA SKUHALA KARASMAN

SAŽETAK: Gjuro Arnold (1853–1941) u svojoj knjizi *Etika i poviest* ukratko je obradio pitanje emancipacije žena i njihov ulazak u poslovni svijet. Smatrao je da žena treba ostati vezana uz kuću i obitelj kako bi mogla moralno odgajati djecu. Obitelj je “država u malom” pa je zato važno da obitelj bude moralna. Arnold je razlikovao dvije vrste emancipacije: emancipaciju strožega oblika i emancipaciju blažega oblika. Emancipacija strožega oblika odnosi se na zapošljavanje žena, a emancipacija blažega oblika odnosi se na zahtijevanje ravnopravnosti u pogledu znanstvenog obrazovanja. Arnold žensku emancipaciju vidi kao duševnu emancipaciju što znači da žene trebaju dobiti dobar moralni, intelektualni i praktični odgoj. Dakle, djevojke trebaju dobiti obrazovanje koje će im omogućiti da budu moralne majke i čuvarice obitelji. U članku se sugerira da se na Arnoldov stav ne smije gledati kao na izraz *fin-de-siècle* ženomrstva, tipičnog za jedan dio austrougarskih intelektualaca, već kao kompromis između prvog vala feminizma i već spomenutog ženomrstva.

KLJUČNE RIJEČI: Država, emancipacija, Gjuro Arnold, obitelj, žene.

Gjuro Arnold on the Role and Position of Women in *Etika i poviest* [*Ethics and History*]

IVANA SKUHALA KARASMAN

ABSTRACT: In his book *Etika i poviest* [*Ethics and History*], Gjuro Arnold (1853–1941) briefly discusses the question of women’s emancipation and their entry into the business world. He believed that women should remain tied to the household and family so that they could morally educate children. The family is a “state in miniature,” and therefore it is essential that the family be moral. Arnold distinguished between two types of emancipation: strict emancipation and mild emancipation. Strict emancipation refers to women’s employment, while mild emancipation refers to the demand for equality in terms of scientific education. Arnold understood women’s emancipation as a spiritual emancipation, meaning that women should receive good moral, intellectual, and practical education. Thus, girls should receive an education that enables them to become moral mothers and guardians of the family. The article suggests that Arnold’s position should not be viewed as an expression of *fin-de-siècle* misogyny, typical of some Austro-Hungarian intellectuals, but rather as a compromise between the first wave of feminism and the aforementioned misogyny.

KEY WORDS: Arnold, emancipation, family, state, women.

Ontological Inflections in Post-Paranoid Theory: Epistemic Prison and Ontological Alternatives

TVRTKO VRDOLJAK

DARKO VINKETA

ABSTRACT: Has critique run out of steam, as Bruno Latour (2004) famously suggested? In this paper we take a closer look at Judith Butler's concept of 'performativity' as an exemplary case of a certain paranoid epistemological stance in contemporary critical theory more broadly. Whereas Butler's edifice posits an 'infinitely distant' nature as a kind of transcendental occasion which enables the productive work of cultural fictions, thereby confining critique to the realm of language, we seek to offer two plausible alternatives to this epistemic prison: the new materialist approach, which offers an affirmative possibility of theorizing nature, and the value-form reading of Marx, which discovers a certain negativity of value at the heart of contemporary social formations.

KEY WORDS: Judith Butler, new materialism, ontological turn, paranoid epistemology, performativity, value-form theory.

Ontološke modulacije u postparanoidnoj teoriji: epistemički zatvor i ontološke alternative

TVRTKO VRDOLJAK

DARKO VINKETA

SAŽETAK: Je li kritika "ostala bez daha", kako je to slavno sugerirao Bruno Latour (2004)? U ovom radu detaljnije razmatramo pojam "performativnosti" kod Judith Butler kao paradigmatički primjer određenog paranoidnog epistemološkog stava u suvremenoj kritičkoj teoriji općenito. Dok Butlerin sustav postavlja "beskrajno udaljenu" prirodu kao vrstu transcendentalnog povoda koji omogućuje produktivni rad kulturnih fikcija, čime se kritika zatvara u područje jezika, mi nastojimo ponuditi dvije uvjerljive alternative tom epistemičkom zatvoru: novomaterijalistički pristup, koji nudi afirmativnu mogućnost teorijskoga promišljanja prirode, te čitanje Marxa kroz teoriju vrijednosne forme, koje otkriva određenu negativnost vrijednosti u središtu suvremenih društvenih formacija.

KLJUČNE RIJEČI: Judith Butler, novomaterijalizam, ontološki obrat, paranoidna epistemologija, performativnost, teorija vrijednosne forme.

Artworks or Aesthetic Objects? Applying Kendall Walton's Normative Thesis to AICAN-generated Digital Objects

KSENIJA SAVČIĆ

ABSTRACT: This paper examines the philosophical implications of AI-generated digital objects in artistic institutions, focusing on Ahmed Elgammal's (2017) study, which assumes that aesthetic appeal, novelty, and indistinguishability from human-made artworks suffice to classify these objects as artworks. I challenge this tacit premise by arguing that AICAN-generated digital objects cannot be evaluated in the same way as human artworks because they lack extrinsic properties necessary for correct categorization. Drawing on Kendall Walton's *Categories of Art* (1970), I assert that truth and falsity apply to aesthetic judgments of artworks. I examine and defend Walton's requirements for the correct categorization of artworks against relevant objections. I proceed by applying Walton's requirements to AICAN outputs. I argue that AICAN's digital objects fail to meet two crucial requirements for correct categorization. Thus, their aesthetic properties necessarily remain category-relative, exposing artistic practice to radical relativism in aesthetic judgment. I contend that Walton's distinction between aesthetic objects and artworks provides a plausible framework for understanding AICAN's outputs and the aesthetic response they elicit. Accordingly, I argue that AICAN digital objects should be regarded as aesthetic objects rather than artworks.

KEY WORDS: Aesthetic objects, aesthetic relativism, AI-generated art, AICAN, categories of art, Walton.

Umjetnička djela ili estetski objekti? Primjena normativne teze Kendalla Waltona na digitalne objekte koje generira AICAN

KSENIJA SAVČIĆ

SAŽETAK: Ovaj rad razmatra filozofske implikacije digitalnih objekata generiranih umjetnom inteligencijom u umjetničkim institucijama, s posebnim naglaskom na studiju Ahmeda Elgammala (2017), koja pretpostavlja da su estetska privlačnost, novost i nerazlučivost od ljudski proizvedenih umjetničkih djela dostatni da bi se ti objekti svrstali među umjetnička djela. Dovodim u pitanje tu prešutnu pretpostavku tvrdeći da se digitalni objekti generirani AICAN-om ne mogu vrednovati na isti način kao ljudska umjetnička djela jer im nedostaju ekstrinzična svojstva nužna za ispravnu kategorizaciju. Oslanjajući se na djelo Kendalla Waltona *Categories of Art* (1970), tvrdim da se istinitost i neistinitost mogu primijeniti na estetske sudove o umjetničkim djelima. Istražujem i branim Waltonove zahtjeve za ispravnu kategorizaciju umjetničkih djela odgovarajući na relevantne prigovore. Zatim primjenjujem Waltonove zahtjeve na AICAN-ove rezultate. Tvrdim da digitalni objekti koje generira AICAN ne zadovoljavaju dva ključna zahtjeva za ispravnu kategorizaciju. Stoga njihova estetska svojstva nužno ostaju relativna prema kategoriji, izlažući

umjetničku praksu radikalnom relativizmu estetskoga prosuđivanja. Smatram da Waltonovo razlikovanje estetskih objekata i umjetničkih djela pruža uvjerljiv okvir za razumijevanje AICAN-ovih rezultata i estetske reakcije koju izazivaju. U skladu s tim tvrdim da se digitalni objekti generirani AICAN-om trebaju smatrati estetskim objektima, a ne umjetničkim djelima.

KLJUČNE RIJEČI: AI-generirana umjetnost, AICAN, estetski objekti, estetski relativizam, kategorije umjetnosti, Walton.

Mixed Feelings Modeled with the Fuzzy Logical Hexagon

IVAN RESTOVIĆ

ABSTRACT: In this paper, I propose a logical model of mixed feelings. I claim that contrary emotions of desire, fear and indifference can be felt towards the same state of affairs and that this phenomenon can be modeled with the fuzzy logical hexagon. In the fuzzy logical hexagon, contrary notions are allowed to be true simultaneously, but with a special proviso: the sum of their values must be 100%. The same ratio, I claim, appears among the emotions of desire, fear and indifference when they are felt towards one and the same state of affairs. To calculate the percentage of an emotion in an 'emotional ratio', I propose an analysis of states in terms of their aspects, understood as relevant implications. For instance, a state can be both desired and feared if some of its relevant implications are desired and some feared. The present approach is in opposition to a non-realist stance in philosophy of affectivity about the possibility of simultaneous contrary emotions, where differentiation between aspects of a state is often used to explain *away* the possibility of mixed feelings. The proposed model also differs from some other graded formal approaches to desire and fear, which treat these two emotions separately, each according to its own logic. I claim that logic of desire and logic of fear is one and the same – that of the fuzzy logical hexagon.

KEY WORDS: Logical hexagon, fuzzy logic, mixed feelings, desire, fear, indifference.

Pomiješani osjećaji modelirani pomoću neizrazitog logičkog šesterokuta

IVAN RESTOVIĆ

SAŽETAK: U radu predlažem logički model pomiješanih osjećaja (*mixed feelings*). Tvrdim da se međusobno suprotne emocije želje, straha i ravnodušnosti mogu osjećati prema istom stanju stvari i da se taj fenomen može modelirati uz pomoć neizrazitog (*fuzzy*) logičkog šesterokuta. U neizrazitom logičkom šesterokutu kontrarni pojmovi mogu biti istovremeno istiniti, ali uz poseban uvjet: zbroj njihovih vrijednosti mora biti 100%. Isti omjer, tvrdim, pojavljuje se među emocijama želje, straha i ravnodušnosti kada se one osjećaju prema jednom te istom stanju stvari. Kako bi se izračunao postotak emocije u 'emocionalnom omjeru', predlažem

analizu stanja u okviru njihovih aspekata, koje poimam kao relevantne implikacije. Na primjer, stanje može biti i poželjno i zazorno ako se nekih njegovih relevantnih implikacija bojim, a neke želim. Ovaj je pristup u suprotnosti s nerealističkim stavom u filozofiji afektivnosti, gdje se mogućnost istovremenih suprotnih emocija odbacuje, i to često upravo na način da uvodi razlikovanje između različitih aspekata nekog stanja stvari. Predloženi model također se razlikuje od nekih drugih stupnjevitih formalnih pristupa želji i strahu, koji ove dvije emocije tretiraju odvojeno, svaku prema svojoj logici. Tvrdim da su logika želje i logika straha jedna te ista – logika neizrazitog logičkog šesterokuta.

KLJUČNE RIJEČI: Logički šesterokut, neizrazita logika, pomiješani osjećaji, ravnodušnost, strah, želja.